

Istuvad riigijuhid

Argo Mund

ÕS 2006 näitab artiklis *istuma* looksulgudega, et väljend *istuv peaminister* ei sobi eesti keelde. Peaministrite kõrval pannakse meie avalikus keelekasutuses viimasel ajal *istuma* ka presidente, valitsusi, parlamente, seega neid, kes on kõrgel ametikohal. Sagedasim väljend on küllap *istuv president*. Kui vaatame mõnd teist keelt, näeme, et inglastel on *sitting president*, venelastel *сидячий президент*, rootslastel *sittande president*, sakslastel *der sitzende Präsident*, ka soomlased kasutavad väljendit *istuva presidentti*.

Miks ei kõlba tõlkelaen *istuv president* eesti keelde? Nimelt seetõttu, et meie verbil *istuma* pole tähendust 'võimul olema'. „Eesti kirjakeele seletussõnaraamatu” I köite 4. vihikust saame teada, et peale mõnele alusele toetumise ja sellise asendi võtmise (*istusime maas; istuti televiisorit vaatama*) võib sõnaga *istuma* märkida veel pikemaajalist mingis kohas või olukorras viibimist (*poiss ei viitsinud õppida ja jäi kevadel istuma*), vangistust (*trel-lide taga istuma*), ühel kohal, millegi peal või sees kinniolemist (*auto istub poris*), sobimist (*ülikond istus nagu valatult*).

Kui hakkame väljendi *istuv president* esimese sõna asemele paremaid võimalusi otsima, ei tohiks puudus kimbutada: peale ÕSis mainitud **võimuloleva** ja **praeguse** on olemas ka **ametisolev** ja **nüüdne**. Neid keelendeid on tarvis eelkõige rõhutamisel või endise ja praeguse ametimehe kõrvutamisel, muidu pole täiendit vaja.

Sirp 19.01.2007